

GEMEENTERAAD

Datum raadsvergadering : 7 december 2017

Punt : 16

Onderwerp : Jaarrekening 2016 Onderwijsgroep Fier

Portefeuillehouder : A. Dijkstra

Afdeling : Welzijn

Vragen bij : A.J. Buma

Voorstel

De jaarrekening 2016 van Onderwijsgroep Fier goedkeuren.

Inleiding

Van het bestuur van Onderwijsgroep Fier zijn voor de raden van de Middelsee Gemeenten de jaarstukken 2016 ontvangen.

Algemeen

In de statuten van onderwijsgroep Fier is bepaald dat het stichtingsbestuur de jaarrekening vergezeld van een rapport van een registeraccountant, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar ter goedkeuring aan de raden moet aanbieden. Het bestuur voldoet aan deze voorwaarden.

Toezicht

In 2009 is door de raden van de Middelsee Gemeenten ingestemd met het “Convenant uitoefening toezicht voor openbaar onderwijs Ferwerderadiel, het Bildt, Leeuwarderadeel en Menaldumadeel”. Daarbij werd tevens een Commissie van Toezicht ingesteld, bestaande uit de portefeuillehouders onderwijs van de Middelsee Gemeenten. Bij de uitvoering van het toezicht gaat het om een marginale toetsing. Criterium hierbij is een sluitende begroting.

De volgende afspraken maken deel uit van dit convenant:

- De Commissie van toezicht brengt advies uit over de uitvoering van de toezichthoudende taken en voert hierover overleg met de Onderwijsgroep Fier.
- De gemeente Leeuwarderadeel treedt op als voorzitter en behartigt het secretariaat van de commissie van toezicht. De commissie komt tenminste tweemaal per jaar bijeen.
- De commissie van toezicht brengt advies uit over de jaarstukken, voordat deze ter behandeling en besluitvorming aan de gemeenteraden worden voorgelegd.
- De commissie van Toezicht oefent toezicht uit op basis van het principe van “marginale toetsing”, waaronder wordt verstaan dat:
 - de jaarrekening een positief exploitatieresultaat vertoont in samenhang met een gezonde balanspositie;
 - de jaarrekening vergezeld gaat van een goedkeurende accountants-verklaring.

Exploitatieresultaat

De primitieve begroting van 2016 was budgettair neutraal. De jaarrekening sluit af met een negatief resultaat van € 401.015,-. Dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door incidentele overschrijdingen zoals het afwaarderen van activa, een extra dotatie in personele voorzieningen en vervanging van Cv-installaties. De afwaardering van de activa is het gevolg van het opgaan van een basisschool in een samenwerkingschool waardoor de afgewaardeerde activa overbodig is geworden. Ook is een personele voorziening op peil gebracht, waarbij rekening is gehouden met de actuele AOW leeftijd. In de marap t/m augustus 2016 was al rekening gehouden met een nadelig saldo van afgerond € 310.000. Het verwachte resultaat over 2017 is volgens de marap januari t/m augustus 2017 nihil. Dit ligt in lijn met de sluitende begroting over 2017. Het negatief resultaat over 2016 wordt ten laste van de algemene reserve gebracht.

Leerlingenaantal

Het leerlingenaantal daalde van 1563 leerlingen per 1 oktober 2015 naar 1550 per 1 oktober 2016. Onderwijsgroep Fier verwacht dat het aantal leerlingen in de komende jaren verder zal dalen, tot 1443 leerlingen in 2020. Dit betekent dat ook de rijksvergoedingen dalen. Onderwijsgroep Fier zal de exploitatielasten hierop aan moeten passen. Door de flexibele schil en de inzet van het Sociaal Beleidsplan kunnen de personele lasten tijdig worden herzien.

Risico's

Onderwijsgroep Fier noemt afnemende leerlingenaantallen door krimp of fusie, handhaving onderwijskwaliteit, passend onderwijs, gemeentelijke herindelingen en huisvesting als reële risico's voor de organisatie. In het geval van daling van het aantal leerlingen wordt ingezet op schaalvergroting en de inzet van flexibel personeel. De keuze van het personeel om wel of niet mee over te gaan naar het bestuur van een samenwerkingschool wordt eveneens gezien als risico. Onderwijsgroep Fier vangt dit op met de extra fusiemiddelen van het Rijk gedurende een periode van 6 jaar. Daarnaast worden binnen de begroting middelen vrijgemaakt voor een sociaal beleidsplan. Door inzet van het sociaal beleidsplan wordt een inderdieneffect gerealiseerd. Het risico in het kader van passend onderwijs is voornamelijk gebaseerd op de onzekerheid over de toekomstige zorgleerling. Vooraf is niet te voorspellen hoeveel zorgleerlingen in zullen stromen. Daarnaast is vooraf niet aan te geven, welk deel Onderwijsgroep Fier via het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân krijgt toebedeeld uit de rijksbijdrage voor passend onderwijs.

Het bedrag in de begroting voor groot onderhoud komt overeen met de rijksvergoeding. In een meerjarenonderhoudsraming wordt echter uitgegaan van een jaarlijkse kostenpost van tweemaal de normvergoeding. Onderwijsgroep Fier zal daarom een goede afweging moeten maken in wat jaarlijks aan groot onderhoud wordt uitgevoerd.

Vermogenspositie

Het weerstandsvermogen is in 2016 weliswaar met 3% gedaald naar 20% maar valt ruim binnen de marge 5 – 20% die voor het Primair onderwijs worden gehanteerd. Onderwijsgroep Fier verkeert in een gezonde financiële positie en is daardoor in staat knelpunten in de bedrijfsvoering op te vangen. Door het risicoprofiel dat wordt aangemerkt als gemiddeld/hog is het van belang dat Onderwijsgroep Fier de vermogenspositie op hetzelfde niveau handhaaft.

Meerjarenperspectief 2017 - 2020

Voor de jaren 2017 tot en met 2020 wordt een begrotingsevenwicht geraamd. Hierdoor zal ook de vermogenspositie de komende jaren nagenoeg gelijk blijven. Onderwijsgroep Fier gaat ervan uit dat de daling van het aantal leerlingen kan worden opgevangen door vermindering van tijdelijk personeel. In de meerjarenbegroting is een bedrag van € 100.000,00 per jaar opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Doordat de ratio's zich de laatste jaren in positieve zin hebben ontwikkeld en de financiële ruimte is verbeterd, wordt Onderwijsgroep Fier in staat geacht hogere lasten als gevolg van risico's in de exploitatie op te vangen.

Toekomstvisie

Onderwijsgroep Fier heeft te maken met een dalend leerlingenaantal. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren nog verder terug zal lopen. De leerlingenkrimp en overheidsbezuinigingen noodzaken Onderwijsgroep Fier tot schaalvergroting. Om schaalvergroting te realiseren is een fusie met Radius in voorbereiding, een stichting voor openbaar onderwijs in Franekeradeel. De gemeenteraad van Leeuwarderadeel heeft goedkeuring onthouden aan de concept statuten van de nieuwe stichting onder meer omdat er nog een provinciaal onderzoek loopt naar de consequenties van de gemeentelijke herindelingen op het onderwijs in de regio.

Advies Commissie van Toezicht

De jaarrekening 2016 vertoont een negatief exploitatieresultaat. Uit de jaarstukken en de toelichting daarop van Fier kunnen wij opmaken dat het gaat om een incidentele overschrijding. De (meerjaren-)begroting 2017-2010 is weer sluitend. Hoewel er sprake is van een aantal reële risico's (vermindering van het aantal leerlingen, uitstel of vertraging van scholenfusies, handhaving van de onderwijskwaliteit, overheidsbeleid, passend onderwijs en gebouwenonderhoud) is en blijft Onderwijsgroep Fier gezien de huidige vermogenspositie in staat financiële tegenvallers op te vangen. De commissie van toezicht adviseert dan ook goedkeuring te verlenen aan de jaarrekening 2016.

Kanttekeningen

-

Aanpak/organisatie

Dekking

-

Juridische grondslag

-

Communicatie

-

Bijlagen

Jaarrekening 2016 Onderwijsgroep Fier

Menaam, 21 november 2017

Burgemeester en wethouders van Menameradiel,
de secretaris, de burgemeester,